

Maciej Hejger

WSP Ślupsk

LUDNOŚĆ ŻYDOWSKA NA POMORZU GDAŃSKIM W LATACH 1945-1951

Po II wojnie światowej na Pomorzu Gdańskim przebywała nieliczna grupa ludności pochodzenia żydowskiego. W jej skład wchodził Żydzi niemieccy (byli obywatele Rzeszy Niemieckiej) i tzw. Mischlingowie, czyli osoby wywodzące się z mieszanych związków małżeńskich. Osoby te zataiły przed władzami niemieckimi swoją tożsamość narodową, co pozwoliło im przetrwać wojnę; po jej zakończeniu zaczęły ujawniać pochodzenie, chcąc uchronić się przed prześladowaniami ze strony przedstawicieli polskiego społeczeństwa i aparatu władzy, jakie dotknęły ludność niemiecką, i móc korzystać z praw przysługujących ludności żydowskiej w powojennej Polsce. Miało to sprzyjać poprawie sytuacji materialnej i umożliwiać podejmowanie działalności politycznej i społecznej oraz aktywności zawodowej. Wkrótce po zakończeniu działań wojennych na Pomorzu Gdańskim zaczęli również osiedlać się Żydzi polscy przybywający w ramach repatriacji z ZSRR. Do dawnych miejsc zamieszkania powracali także nieliczni przedstawiciele ludności żydowskiej wysiedlonej w latach 1939-1940 przez władze niemieckie do Generalnego Gubernatorstwa z ziem wcielonych do Rzeszy¹.

Ustalenie liczby Żydów przebywających po zakończeniu działań wojennych na Pomorzu Gdańskim następuje szereg trudności. Wynikają one na przykład z niedokładnego ewidencjonowania tej ludności przez władze wojewódzkie i terenowe. Wpływ na to miało wiele przyczyn, wśród których do najważniejszych należy pomijanie przez urzędników prowadzących czynności spisowe żydowskiej przynależności narodowej. Ponadto sprzyjały temu – wysoka mobilność Żydów i rozwinięty stopień asymilacji narodowej w środowisku polskim lub niemieckim,